

Preek zondag 1240, voor 10 november 2013 mi, vriendendienst, nr 341, JWB.

Muziekteam	Opw 705
Votum en zegengroet	
Zingen	GK 171 (opw 464) Ps 116:1,2(t),3,5(t),10 (dood, leven en liefde)
Gebed	(onze Vader)
Lezen	1 Johannes 4:7-16
Zingen	Ps 63:2
Tekst	Zondag 40 (uitleg omdraaiing)
Preek	
Belijdenis	(aansluitend) GK 179b
Gebed	
Collecte / luisteren	Opw 601
Zingen	Opw 710 (bron van zegen)
Zegen	
Muziekteam	

Gemeente van Christus,

Henk gaat met vakantie.

Hij gaat naar Rome met het vliegtuig.

En Henk wil graag bij het raampje zitten.

Dure ticket, dan wil je waar voor je geld.

Je vlieg over een prachtige wereld, dat wil je wel zien.

Op deze vlucht zijn er geen vaste plaatsen en alle plaatsen bij het raampje zijn al bezet.

Henk zit aan het middenpad.

Maar gelukkig, als het vliegtuig is opgestegen, moet een man naar de W.C..

Henk staat op en gaat op dat plaatsje zitten, bij het raampje.

De man komt terug, plaatsje weg.

Hij kan mopperen wat hij wil, Henk blijft zitten.

'Ik heb er ook voor betaald.

Nu mag ik naar buiten kijken'.

De man druipt af en gaat zitten mokken op Henk zijn plaats.

Even later moet iemand anders naar de W.C..

De man ziet zijn kans, neemt het plekje bij het raam in.

Zo gaat dat een paar keer, geen stewardess kan de mensen tegenhouden.

Het is een heen en weer geloop en wie bij het raampje zit, durft niet meer naar de W.C..

Gek verhaal natuurlijk.

Maar we kunnen niet allemaal bij het raampje zitten.

Als ik daar zit, gaat dat ten koste van een ander.

En als een ander daar zit, gaat dat ten koste van mij.

Zo gaat dat met allerlei dingen.

Als de buurman zijn tweede auto voor mijn deur zet, kan de mijne er niet staan.

Ruimte moet je altijd delen.

En wie gaat dan voor: de ander of ik?

Kom je op voor jezelf of geef je ruimte aan de ander?
(klik) Het is: *vechten of ruimte geven?*

Zoiets als Henk doet niemand natuurlijk.
Maar in een vliegtuig zijn de plaatsen bij het raam het eerst bezet.
Zijn er geen vaste plaatsen, gaan mensen dringen of komen extra vroeg.
Zo gaat dat bij de kassa, in de bus, in de trein, de bioscoop, in de kerk.
En niets ergert ons zo dan als mensen voordringen of lomp ruimte voor zichzelf opeisen.

Maar nu dit.
Henk gaat een jaar later met een groep vrienden naar Rome.
Henk loopt samen met Ingrid het vliegtuig in.
En Ingrid, 'die ziet hij graag'.
Er is nog één plaatsje bij het raam.
'Ga jij daar maar zitten', zegt Henk.
'Leuk, kun je naar buiten kijken'.
Henk is zeer tevreden met zijn plaats naast Ingrid.
En onderweg proberen ze samen door het ene raampje te kijken.
En als hun hoofden elkaar wel eens raken, geen van beiden vindt het erg.
Liefde biedt ruimte.
Door liefde kun je ruimte delen.

En het is nog sterker.
5 jaar later gaan Henk en Ingrid met hun 2 kindertjes naar Rome.
Natuurlijk mogen de kinderen bij het raampje zitten.
En Henk wringt zich in allerlei bochten, tilt zijn kinderen op om ze naar buiten te laten kijken.
Je vlieg over een prachtige wereld, dat moet je wel zien.
Dat hij zelf niks ziet, kan hem niet schelen.
Daar ben je vader voor, alle ruimte geeft hij aan zijn kind.
Liefde biedt ruimte.
Door liefde kun je ruimte delen en weggeven.

Dat is wat ik vanmiddag wil zeggen.
Liefde geeft ruimte.
Je naaste liefhebben als jezelf is één van de twee grote geboden van de bijbel.
De ruimte, de aarde, alle spullen, de hele wereld delen met alle mensen.
Hoe doe je dat?
Vechten voor je plaats of ruimte geven?
Maar hoe dan?
Gaat dat ruimte geven dan niet ten koste van mijzelf?
Moet een ander altijd bij het raampje zitten?
(klik) Of moet je *vechten om te overleven?*

Wie heeft de film 'de nieuwe wildernis' gezien?
Dat is die film over de Oostvaardersplassen; er is ook een boek van.
Dat is dat gebied tussen Almere en Lelystad.
Een stuk polder dat min of meer aan zijn lot overgelaten is.

Daar is nu een uniek stuk natuur ontstaan met wilde paarden, vossen, arenden, ganzen.

Daar is twee jaar gefilmd en zo kun je zien hoe het in de natuur toegaat.

Vechten om te overleven.

De dieren overleven door vooral voor zichzelf te zorgen.

Alleen de sterkste overleven.

De zwakken sterven en zijn voedsel voor de anderen.

Mooie film.

En tegelijk: wat is het hard.

Wie vond het zwarte veulen niet zielig?

Het was zwak, bleef achter en ging dood.

De vossen jagen op de ganzen, de zwakste wordt gevangen.

Dat is de natuur, niet gespeeld, maar echt.

Prachtig om te zien en tegelijk voel ik me ongemakkelijk.

Is dat Gods mooie schepping?

Heeft God het zo gemaakt?

Is het zo hard, meedogenloos?

Waarom wordt zo'n zwak veulentje niet geholpen door de sterkere dieren?

Het kan niet anders?

Wij kunnen een vogeltje redden uit de klauwen van de kat.

Het heeft geen zin.

Het wordt even later weer gevangen.

En het kan niet anders in de natuur.

De één zijn dood is de ander zijn brood.

Evenwicht in de natuur ontstaat door het recht van de sterkste.

De dood hoort bij het leven.

De natuur bestaat alleen door de dood.

Niet alleen planten sterven af om voedsel te zijn voor nieuw leven.

Ook de dieren zitten in die cirkel.

Geen roofdier kan leven zonder andere dieren te doden.

Geen soort blijft bestaan als de zwakste exemplaren niet sterven.

Op deze aarde klinkt Gods gebod: pleeg geen moord.

Wij mogen geen mens doden.

Dat zegt God op deze wereld.

Deze wereld die alleen maar kan bestaan door de dood van planten en van dieren en ook van mensen...

Ja, ook mensen; bleven alle mensen leven, er was geen ruimte genoeg.

Deze aarde is ondenkbaar zonder dood.

De dood hoort bij deze aarde, ook in de mensenwereld.

En tegen ons God zegt: pleeg geen moord.

Jullie blijven van het leven af.

Vecht niet voor jezelf ten koste van anderen, maar geef ruimte.

Anders dan bij de dieren, bijzonder.

(klik) Want *vechten om te overleven, is ook de regel bij mensen.*

Wij zijn geen dieren.

Zo hard om een zwak kind aan zijn lot over te laten, dat doen we niet.

Wij hebben gevoelens van medelijden.
Juist voor kwetsbare mensen, daar komen we voor op.
Weinig dingen maken ons zo boos als kindermishandeling of verwaarlozing van mensen met een handicap.
Wij hebben gevoelens en de hardheid van de natuur, je kijkt er naar, ziet mooie dingen en tegelijk staat het je ook tegen.
Is dit nu Gods mooie wereld?

Maar toch... vechten om te overleven, het recht van de sterkste....
Het zit ook in ons.
We willen allemaal bij het raampje zitten.
En als ik bij het raampje zit, dan kan een ander daar niet zitten.
We gaan niet over lijken, maar de ruimte die ik voor mijzelf neem, gaat altijd ten koste van een ander.
De ruimte is beperkt.
Je moet er om vechten.
Het is ingebakken in ons leven, in onze maatschappij.

Alleen de beste supermarkten overleven de prijzenoorlog.
Alleen de slimste mensen krijgen de beste banen.
Onze maatschappij is op concurrentie gebouwd.
Ieder mens is vrij om iets te maken en te verkopen.
En hoe meer aanbieders, hoe beter.
Hoe meer ieder zijn best doet om voor zo weinig mogelijk kosten een goed product te maken, hoe beter het is voor de consument.
Concurrentie brengt het beste naar boven.
Daardoor lage telefoontarieven, daardoor steeds betere auto's, goedkopere vliegtickets, goed eten en drinken voor weinig geld.
Ieder mens vecht voor een plaats op de markt.
Marktwerving, het de motor achter onze economie.
Ruimte en grondstoffen zijn schaars.
De beste, de slimste, de meest gehaate mensen profiteren daar het meest van.

En wat is er een gevecht om de ruimte.
De rijdende rechter moet een oordeel vellen omdat burens.
Jarenlang vechten ze over de plaats van de schutting.
Ze gunnen elkaar de ruimte niet.
Of er is ruzie over de plaats waar het bushokje komt.
Niemand wil de optrekkende bus voor zijn deur.
Ieder vecht voor zijn eigen recht.
Het recht van de sterkste, ook de regel van mensen.

Wij behandelen mensen niet gelijk, zelfs onbewust.
Er is wel eens onderzoek naar gedaan.
Mooie baby's op de babyafdeling van het ziekenhuis, ze krijgen meer aandacht en worden meer geknuffeld.
Geen verpleegster kiest daar bewust voor.
Het gaat haast vanzelf.
De gevolgen zijn dat levenskansen en hun gevoel van geborgenheid van mooie baby's is groter dan minder mooie baby's.

Kan die lelijke baby daar iets aan doen?

Ook in de mensenwereld, het recht van de slimste, de mooiste, degene met de meeste kansen.

We kunnen niet allemaal bij het raampje zitten, niet allemaal vooraan zitten, niet allemaal de beste parkeerplek, de beste baan, het mooiste uitzicht.

Er is niet genoeg ruimte.

Wat doen we: vechten of ruimte geven?

'Pleeg geen moord'.

God zegt dat op deze aarde waar de dood onontkoombaar is.

Jezus Christus legde uit wat God bedoelt.

Namelijk het tegendeel.

Iemand doden is zijn ruimte helemaal wegnemen.

Het tegendeel is: ruimte gunnen.

De ander net zoveel ruimte gunnen als je jezelf gunt.

'Je naaste liefhebben als jezelf' dat leerde de Heer Jezus.

Iedereen begrijpt: dit is onmogelijk.

Dit staat haaks op ons leven en overleven op aarde.

De ander ruimte gunnen, ja.

Maar net zoveel als ik?

Dat kan toch niet?

Dan loopt toch iedereen over je heen?

(klik) *Vechten of ruimte geven?*

Vechten om te overleven is ook de regel bij mensen.

Jezus Christus geeft alles, zelfs zijn leven.

Als je je naaste liefhebt als jezelf, dan loopt iedereen over je heen.

Dat is zo.

Op deze wereld wel.

Jezus Christus was hier aarde.

Een man die werkelijk lief had, echt net zo veel hield van anderen als van Zichzelf.

Niet die neiging voor jezelf te gaan.

Niet de gedachte, dat je elkaars concurrenten bent.

Geen last ervan, dat mooiere, slimmere, beleefdere, aardige mensen een betere behandeling kregen.

Je kunt het je niet voorstellen, maar Hij had daar geen last van.

Alsof Hij van een andere wereld kwam.

En dat is ook zo.

Jezus Christus kwam van God, was God.

Hij kende de wereld van voordat er kwaad was op aarde.

Hij kende de wereld van voordat er dood was.

Dat kunnen wij ons niet voorstellen.

Wij kunnen niet anders denken dan dat de dood bij de wereld hoort.

Hoe is de natuur zonder dood?

Hoe kunnen we leven zonder dood?

Die dood is zo verweven met deze wereld.

Dit is wat de bijbel er over zegt: (**klik**) 'de zonde (het kwaad, het egoïsme, het denken vanuit jezelf) de zonde is in de wereld gekomen en door de zonde de dood. En zo is de dood ook voor ieder mens gekomen'¹.
Door de zonde is de dood in de wereld gekomen.
Van buiten af, ingebroken in deze goede wereld.

Jezus kende de aarde van voor de dood en van voor het kwaad.
En zelf was Hij zonder kwaad.
Hij kan zijn naaste liefhebben als zichzelf.
Ook als Hij moe was, kon Hij de energie opbrengen om te praten².
Hij werd niet moe om wie negatief tegen Hem was, vriendelijk antwoord te geven³.
'De naaste liefhebben als jezelf'.
Hij kon dat.
Opmerkelijk, Hij was echt anders.
In deze wereld waar iedereen vecht om te overleven, was Hij anders.

En dan lopen de mensen over je heen.
Dat gebeurde; omdat Hij zo anders was, zo niet paste in dat vechten en overleven, werd Hij veroordeeld en gedood.
Ieder moment kon Hij daarvoor weglopen.
Hij deed het niet.
Hij kwam niet op voor zichzelf.
Hij liet het gebeuren, werd doodgemarteld.

De God die zegt: pleeg geen moord, heb je naaste lief als jezelf.
Hij kwam op aarde en liet zich vermoorden en bleef zelf ieder liefhebben.
Hij was een ander mens, een nieuwe mens.
Pleeg geen moord, Hij leefde dit gebod tot het uiterste voor.
Hij gaf zijn medemens alle ruimte, zelfs om Hem te doden.

Tja, wie doet nu zoiets?
Deze daad van uiterste liefde, dat veranderde de wereld.
Deze Jezus, die dit met zich liet doen, stond op uit de dood.
De God van het leven, die deze wereld gemaakt heeft, waar de dood doorgedrongen is, deze God liet zich dood maken en stond weer op.
Het tegendeel van de dood laat Hij zien.
Opnieuw geeft Hij leven op aarde.
Dat is God.
We lazen dat: God is liefde.
Dat is typerend voor God.
Liefde, alle ruimte geven, het leven van anderen op laten bloeien, mooi maken, tot zijn recht laten komen.
Liefde, het tegendeel van moord.

¹ Romeinen 5:12

² Johannes 4:6-7

³ de vele gesprekken met de Farizeeën.

Deze Jezus breekt onze wereld open.
(klik) *Vechten of ruimte geven?*
*Jezus Christus geeft alles, zelfs zijn leven
en geeft ruimte voor een nieuwe wereld.*
Jezus' liefde en opoffering, het was volkomen vreemd op aarde.
Maar dat brengt hoop, dat brengt verandering, ruimte om naar een nieuwe wereld
te kijken en te verlangen.

Op onze wereld kun je je niet voorstellen dat er geen dood is.
Geen plant of mens of dier kan leven zonder de dood.
Zoveel ruimte is er niet.
Het kwaad maakt dat we elkaar van de aarde wegduwen.
Een wereld zonder dood, het kan niet.

Net zo onwerkelijk was het dat Jezus Christus opstond uit de dood.
Dat kan niet, onmogelijk, tegen alle aardse wetten in.
En toch gebeurde het.
En dat geeft ons hoop.
Hier kunnen we niet allemaal bij het raampje zitten.
Hier zitten we elkaar in de weg.
Als je van een ander houdt, gun je ruimte.
Een vriendin, je kinderen, die gun je een plaatsje bij het raam.
Maar anderen... al je naaste liefhebben als jezelf?
Dat lukt niet.

Maar wat zou dat mooi zijn....
Stel je voor, dat ik kan werken, dat ik het beste uit mijzelf kan halen, zonder de
druk van concurrenten.
Een wereld zonder elkaar vergelijken, anderen net zoveel gunnen als jezelf.
Geweldig als het je werkelijk niet uitmaakt wie de beste plek heeft.
Geweldig als je er van kan genieten, dat een ander iets kan of iets krijgt.

Geweldig als een supermarkt goede producten kan leven voor een goede prijs,
zonder dat je daarmee anderen weg concurreert of dat je daarmee arme boeren
uitbuit.
Geweldig als ik alle verschil in uiterlijk, verschil in karakter als mooi en goed zie en
me niet door voorkeuren laat leiden.
Heerlijk als je iedereen ruimte geeft, dat ik me niet minder voel omdat ik anders
ben.
Geweldig als ik was zoals God.
Hij is liefde, heeft ons lief als Zichzelf.

Ik kan het me niet voorstellen, een aarde zonder dood en zonder vechten.
In de dierenwereld geldt het recht van de sterkste.
Ik kijk naar 'de Nieuwe Wildernis' en dit vind ik al prachtig.
En tegelijk voel ik dat dit wreed is, onaf, verstoord.
Hoe geweldig mooi de natuur in elkaar zit, het is vechten om te overleven.
Hoe mooi moet het zijn als dat harde, dat wrede er niet is.
Ik kan het me niet voorstellen.
Er is nu geen ruimte voor iedereen.

De één moet dood om de ander ruimte te geven.
Maar wat moet het mooi zijn als het niet zo was.

We zijn gewend geraakt aan deze wereld.
Egoïsme, liefde die tijdelijk is, dood.
Hoe mooi moet het zijn, als de dood weg is.
Jezus Christus liet het zien.
Hij stond op uit de dood.
Er komt een wereld waar de dood verdwenen is.
Wij kijken via de Heer Jezus als het ware naar buiten, naar een prachtige wereld.
Hij liet zien hoe het is: je naaste liefhebben als jezelf.
Stel dat je zelf zo was...
Stel dat je iedereen ruimte kan geven, dat er genoeg ruimte is.

Een wereld zonder vechten, zonder dood, niet het recht van de slimste, de mooiste, de aantrekkelijkste.
Hoe dat kan, ik heb er geen idee van.
Al mijn gedachten lopen daarin vast.
Maar ik ken God, ik ken de Heer Jezus.
Hij was hier, een nieuwe mens.
Dat drijft mij om waar ik kan zoveel op Hem te lijken.
Liefde, dat maakt ruimte.
Amen.

*Vechten of ruimte geven?
Vechten om te overleven
is ook regel bij mensen.
Jezus Christus geeft alles, zelfs zijn leven
en geeft ruimte voor een nieuwe wereld.*